

KULTURSKOLAN OCH BARN PÅ FLYKT

LÄMNA DET TRADITIONELLA TERMINSTÄNKET

Sommarkulturskola, dropin-verksamhet, kortsiktiga mål kan vara bra sätt att locka nysvenska barn till kulturskolan. Men det finns också många utmaningar att ta itu med, konstaterade deltagarna på seminariet Barn på flykt vid rikskonferensen i Östersund.

text Ingela Hofsten, foto Maria Hedberg

– **JAG TYCKER DET ÄR** ett jätteproblem att det knappt finns något material om man vill sjunga med barn på deras eget språk.

Katharina Håkansson är rytmiklärare i Bollnäs kulturskola, som är en av de kommuner som jobbar i Barn på flykt-projektet. Hon leder den verksamhet som kallas språkförstärkning i förskolan. Den går ut på att hon varje vecka åker ut till fyra av kommunens förskolor, där andelen barn med utländsk härkomst är stor. Med sig har hon ett par stora tygdockor som hon använder för att göra små sketcher kring olika teman med innan hon börjar sjunga, ramsa och dansa med barnen. Hon jobbar också med bilder och dramatiseringar. Syftet är att jobba med språket genom kroppen och samtidigt arbeta med värdegrunder.

Projektet fungerar bra, men hon saknar alltså en sak, nämligen tillgång till noter och texter på barnens egna modersmål, som skulle gå att använda till att ramsa, sjunga och dansa till.

– Om jag hittar någon som kan och är tonsäker brukar jag spela in, men det skulle verkligen behövas mycket mer material. Nu har jag föreslagit Region Gävleborg att de ska skicka ut någon som kan samla in sådant material och hoppas verkligen de gör det!

Inom ramen för Barn på flykt driver Kulturskolan i Bollnäs också Kulturstart Bollnäs och Kultur för integration. I de verksamheterna kan barn mellan 7 och 15 år komma till kulturskolan

»Det är så kul att se hur gärna de vill vara med! Sedan har vi fått pusha tjejkerna lite extra för att de också ska våga ta för sig, men det har gått bra«

KATHARINA HÅKANSSON

en dag i veckan för att prova instrument, dansa, göra dramaövningar och skapa i olika material. Ingen anmälan behövs och man binder inte upp sig på att komma varje gång. två kulturskolelärare finns alltid på plats, andra kommer när de har möjlighet, till exempel för att visa sin instrumentgrupp. Tolkar finns också alltid på plats. Det hela vänder sig i första hand till barn och ungdomar med utländsk bakgrund, och i snitt har det kommit tio personer till aktiviteterna.

– Det är så kul att se hur gärna de vill vara med! Sedan har vi fått pusha tjejkerna lite extra för att de också ska våga ta för sig, men det har gått bra, säger Katharina Håkansson och fortsätter:

– Vi har också tagit med några av de äldsta ungdomarna till estetprogrammet, och fått några av dem sugna på att läsa vidare där.

Svårigheten var att nå de yngsta barnen, eftersom det inte finns något sätt att ta sig från asylboendena till kulturhuset i Bollnäs, där kulturskolan är inhytt. Därför började kulturskolan åka till asylboendet istället och jobba med litteratur, musik, dans och skapande på plats, med barn mellan 1 och 11 år.

– När det händer något där kommer alla, så det gick inte att sätta någon åldersgräns neråt, säger Katharina Håkansson.

ATT LÄMNA DET TRADITIONELLA terminstänket blev receptet när Simrishamn gick med i Barn på flykt-projektet.

– När vi fick möjlighet att välkomna så många nyanlända till kommunen frågade vi vår lokala barnombudsman vad som var mest akut. Svaret var sommarlovet, berättar Sylvia Carlsdotter, kulturskolechef i Simrishamn.

För medan många barn ser sommarlovet som årets höjdpunkt finns det också många som blir helt vilsna då vårterminen är slut, barn från familjer som inte kan eller har råd att göra något på lovet.

Sagt och gjort. Kommunen drog i gång en sommarkulturskola och anställde en projektledare som samordnade det hela. I sommarkulturskolan arbetade både kulturskolelärare, grundskollärare och socionomer. Verksamheten, som innefattade olika kulturaktiviteter, ägde rum i kulturskolans lokaler fem dagar i veckan, fyra timmar per dag. Och trots att →

– eller kanske för att – ingen anmälan krävdes och tiderna var fria, kom 230 barn under de åtta veckor som verksamheten var i gång. Av dem var 200 helt nya i kulturskolan.

– Och det kom inte bara flyktingbarn, utan också till exempel turisternas barn. Så det blev möten på alla möjliga sätt: svenskar – flyktingar, flyktingar – flyktingar, och över åldersgränserna, säger projektledaren Hanna Thorstensson och berättar att planen är att upprepa succén i sommar.

OCKSÅ STORUMANS KULTURSKOLA, Kulturakademien, provade att anordna sommaraktiviteter, med en dropin-workshop tre dagar i veckan.

– Första dagen kom det elva personer, men nästa dag kom det noll, säger kulturskolans ordförande Duncan Kemp och konstaterar att

Hanna Thorstensson uppskattade erfarenhetsutbytet kring barn på flykt.

Ingela Granström och Birgitta Berntsson-Ärje från kulturskolan N3 i Trollhättan var nöjda med seminariet.

Kulturakademien gjorde en miss: de lade sina sommaraktiviteter under samma vecka som grundskolans sommarskola.

– Vi tycker det har varit enklare att hitta rutiner under terminerna. Vi har gjort regelbundna besök i vanliga skolan då vi har presenterat vår verksamhet, och över huvud taget jobbat med kortsiktiga mål.

Samarbetet med fritids har också haft stor betydelse, liksom att hitta några asylsökande som kunnat fungera som »ambassadörer« för kultur-

Sam Brismo,
musikskolan i
Luleå skulle vilja
prova sommar-
kulturskola.

Fakta

Barn på flykt är ett Arvsfondsstött projekt som Kulturskolerådet driver sedan 2015. Målet är att de medverkande kulturskolorna ska ge nyanlända unga bättre uppväxtvillkor genom kulturskoleverksamhet förändra och förnya sin verksamhet så att nyanlända inkluderas

Kommunerna som deltar har ett stort antal ensamkommande i relation till folkmängd och ligger i Skåne, Kalmar, Gävleborg, Västerbotten, Norrbotten samt från år två Västra Götaland.

skolan. Det hela har gett resultat: i vår har Kulturakademien ett flertal elever från asylboendet.

INGELA GRANSTRÖM och Birgitta Berntsson-Ärje, enhetschef respektive utvecklingsledare vid kulturskolan N3 i Trollhättan, var nöjda efter seminariet.

– I Trollhättan har vi väldigt många barn från andra länder, och vi jobbar hårt med att få in dem i vår verksamhet, så det kändes bra att få ta del av hur andra jobbar med det, säger Ingela

Granström och konstaterar att de nu fått bra argument för att anordna sommarkulturskola, något de inte lyckades få gehör för förra året.

– Och så har vi förstått att det där med anmälningsförfarande kan vara ett osynligt hinder.

ÄVEN SAM BRISMO, extern samordnare och gitarrlärare vid musikskolan i Luleå, blev lockad av tanken på sommarkulturskola.

– Kanske helgverksamhet också, bara det går att få ihop det med läraravtalen på något sätt. ■